

Követelmények Alkotmányjogi gyakorlat 3. tantárgyból

jogász szakos nappali tagozatos hallgatók számára

Tantárgykód: AJALK272N5

2026/2027. tanév I. félév

Számonkérés típusa: gyakorlati jegy

A hozzárendelt kreditpontok száma: 1 kr.

Tárgyjegyző neve: kijelölt gyakorlatvezető

Heti óraszám: 2

Tanszék: Alkotmányjogi Tanszék, tanszékvezető: Paulovics Anita egyetemi tanár

Előfeltételek: AJALK271N5 vagy AJALK271L5 (e), AJALK272N4 vagy AJALK272L4

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: T1, T2, T7, T9, T11, T13, T14, T15

képesség: K4, K5, K6, K7, K9, K10, K11, K12, K15, K16, K19, K20, K23, K25, K28, K29, K30, K31, K32, K33

attitűd: A2, A3, A4, A5, A6, A7, A9, A10, A11, A14, A15, A18

autonómia és felelősség: F1, F5, F6, F8

1. A tantárgy tematikus leírása

1. Az alkotmányvédő szervek. Az Alkotmánybíróság szervezete, hatásköre, eljárása. Az alkotmánybírák jogállása. Az alkotmányos jogok védelme: az alkotmányjogi panasz.
2. Az alapvető jogok biztosa.
3. Az alapjogok a jogrendszerben. Az alapjog, mint alkotmányos jog. Az emberi jogok és az alapjogok. Alapjogok és szabadságjogok. Alapjogi dogmatika. Az alapjogok fogalma; alapjogi jogalanyiség.
4. Az alapjogok korlátozhatósága és ennek határa. A szükségesség/arányosság teszt. Az alapjog lényeges tartalma.
5. Az állam objektív alapjogvédelmi kötelezettsége.
6. Az adatvédelem alkotmányjogi szabályai. Az információs önrendelkezéshez való jog. A személyes adatok védelme. A közérdekű adatokhoz való jog és annak korlátai. A Nemzeti adatvédelmi és információszabadság hatóság hatásköre és eljárása.
7. Az alkotmányos egyenlőség. A törvény előtti egyenlőség, a jogegyenlőség, esélyegyenlőség, egyenjogúság és a diszkrimináció tilalma. Pozitív diszkrimináció.
8. A személyes szabadság alapjai. A személyi szabadsághoz való jog. A mozgásszabadság joga.
9. Migrációs jogok.
10. A magánélet sérthetlenségének joga: a magánlakás sérthetlenségének joga; a magánközlés sérthetlenségének joga.
11. A személyhez fűződő jogok. A személyiségi jogok: becsülethez való jog; a jó hírnévhez való jog; a névviselés joga; a saját képmáshoz való jog.
12. Az emberi méltósághoz való jog, mint az alapjogok lényege. Önrendelkezés. Az élethez való jog.
13. A személyi sérthetlenséghez és a testi épséghez való jog.
14. A betegek jogai: alapjogok az egészségügyben. Bioetikai jogok, biomedicinális jogok.

2. Az oktatás célja

A tantárgy oktatásának célja az előadáson elhangzott elméleti ismeretekre alapozva a tananyaghoz kapcsolódó gyakorlati kérdések elmélyítése, a kapcsolódó jogszabályok, nemzetközi szerződések és alkotmánybíróági határozatok feldolgozásával.

3. A gyakorlatok látogatása

A gyakorlatok látogatása kötelező. A hallgatók jelenlétét a gyakorlatok vezetője ellenőrzi. Kettőnél több hiányzás az aláírás megtagadásával jár, amelyet csak a félév teljes tananyagából történő beszámolóval lehet pótolni.

4. A gyakorlat minősítése

A gyakorlatokon két zh. írására kerül sor a gyakorlati tematikában a zh-t megelőző tananyagból. Egy zh. maximum 30 pontos. A két zh-val összesen maximum 60 pont szerezhető. A gyakorlatvezető által meghatározott követelmény, feladat teljesítésével maximum 5 pluszpont érhető el. Az így szerzett pontok összege a szemeszter végén az alábbi érdemjegyeknek fog megfelelni:

Elégtelen: 0–24 pontig

Elégséges: 25–33 pontig

Közepes: 34–41 pontig

Jó: 42–49 pontig

Jeles: 50–60 pontig

5. A gyakorlatok témakörei:

Okt. ip.	Hétfői csoportok
1. IX. 7.	A tananyag bemutatása, a követelmények ismertetése.
2. IX. 14.	Az alkotmányvédő szervek. Az Alkotmánybíróság szervezete, hatásköre.
3. IX. 21.	Az Alkotmánybíróság eljárása. Az alkotmánybírák jogállása.
4. IX. 28.	Az alapvető jogok biztosa.
5. X. 5.	Az alapjogok a jogrendszerben. Az alapjog mint alkotmányos jog. Az emberi jogok és az alapjogok. Alapjogok és szabadságjogok.
6. X. 12.	Zárthelyi dolgozat. Az alapjogok fogalma; alapjogi jogalanyiség.
7. X. 19.	Az alapjogok korlátozhatósága és ennek határa. A szükségesség-arányosság teszt. Az állam objektív alapjogvédelmi kötelezettsége.
8. X. 26.	Szünet
9. XI. 2.	Az alkotmányos egyenlőség. A törvény előtti egyenlőség, a jogegyenlőség, esélyegyenlőség, egyenjogúság és a diszkrimináció tilalma. Pozitív diszkrimináció.
10. XI. 9.	Az emberi méltósághoz való jog. Az általános személyiségi jog. Az önrendelkezési jog. Az élethez való jog.
11. XI. 16.	A személyi sérthetlenséghez és a testi épséghez való jog. A betegek jogai: alapjogok az egészségügyben.
12. XI. 23.	Zárthelyi dolgozat. A személyi szabadsághoz való jog. A személyi biztonsághoz való jog. A mozgásszabadság joga. A magánélet sérthetlenségének joga, a magánlakás sérthetlenségének joga, a magánközlés sérthetlenségének joga.
13. XI. 30.	A személyiségi jogok: becsülethez való jog, a jó hírnévhez való jog, a névviseles joga, a saját képmáshoz való jog.
14. XII. 7.	Pótlás. A félév lezárása.

Okt. ip.	Keddi csoport
1. IX. 8.	A tananyag bemutatása, a követelmények ismertetése.
2. IX. 15.	Az alkotmányvédő szervek. Az Alkotmánybíróság szervezete, hatásköre.
3. IX. 22.	Az Alkotmánybíróság eljárása. Az alkotmánybírák jogállása.
4. IX. 29.	Az alapvető jogok biztosa.
5. X. 6.	Az alapjogok a jogrendszerben. Az alapjog mint alkotmányos jog. Az emberi jogok és az alapjogok. Alapjogok és szabadságjogok.
6. X. 13.	Zárthelyi dolgozat. Az alapjogok fogalma; alapjogi jogalanyiség. Az alapjogok korlátozhatósága és ennek határa. A szükségesség-arányosság teszt. Az állam objektív alapjogvédelmi kötelezettsége.
7. X. 20.	Az alkotmányos egyenlőség. A törvény előtti egyenlőség, a jogegyenlőség, esélyegyenlőség, egyenjogúság és a diszkrimináció tilalma. Pozitív diszkrimináció.
8. X. 27.	Szünet
9. XI. 3.	Az emberi méltósághoz való jog. Az általános személyiségi jog. Az önrendelkezési jog.
10. XI. 10.	Az élethez való jog. A személyi sérthetlenséghez és a testi épséghez való jog.
11. XI. 17.	A betegek jogai: alapjogok az egészségügyben.
12. XI. 24.	Zárthelyi dolgozat. A személyi szabadsághoz való jog. A személyi biztonsághoz való jog. A mozgásszabadság joga.
13. XII. 1.	A magánélet sérthetlenségének joga, a magánlakás sérthetlenségének joga, a magánközlés sérthetlenségének joga. A személyiségi jogok: becsülethez való jog, a jó hírnévhez való jog, a névviseles joga, a saját képmáshoz való jog.
14. XII. 8.	Pótlás. A félév lezárása.

6. A gyakorlatok vezetője, helye, ideje:

- J-301. kedd 14–15.30. A/6. 220. tt. (Jámbor Adrienn)
- J-302. hétfő 14.30–15. A/6. 216. tt. (Paulovics Anita)
- J-303. hétfő 12–13.30. A/1. 311. tt. (Hallók Tamás)
- J-304. hétfő 14–15.30. A/1. 11. tt. (Jámbor Adrienn)
- J-305. hétfő 12–13.30. A/6. 203. tt. (Paulovics Anita)
- J-306. hétfő 12–13.30. A/6. 220. tt. (Pap Gábor)

7. Kötelező irodalom:

Alkotmánybírósági esetjog. (szerk.: Halmai Gábor), INDOK, Budapest, 2004.

Alkotmányjog – Alapjogok. (szerk.: Schanda Balázs – Balogh Zsolt) PPKE-JÁK, Pázmány University Press, 2019.

Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga (szerk.): *Az Alkotmánybírósági gyakorlat – Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990–2020.* Társadalomtudományi Kutatóközpont – HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó, Bp., 2022.

The Basic Law of Hungary: A First Commentary. (szerk.: Schanda Balázs – Varga Zs. András – Csink Lóránt) Dublin, Clarus Press, 2012.

Ajánlott irodalom:

Az értelmezett alkotmány. (szerk.: Balogh Zsolt – Holló András) Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2000.

Bragyova András: *Az alkotmánybíráskodás elmélete.* Budapest, MTA Állam- és Jogtudományi Intézete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1994.

Wade – Bradley – Bates – Himsworth: *Constitutional and Administrative Law.* Longman, London, New York, 1986.

Miskolc, 2026. augusztus

Alkotmányjogi Tanszék